

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Борян Георгиев Янев,

Филологически факултет при ПУ „Паисий Хилендарски“

(член на научното жури, назначено със заповед № 1252 от 07.06.2018 г. на

Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград)

за

дисертационния труд на **Магдалена Иванова Николова-Цанева**

(за присъждане на образователната и научната степен „доктор“ по научна

област *2. Хуманитарни науки*, направление *2.1 Филология – Общо и*

сравнително езикознание (английски език))

на тема:

Изразяване на негация на морфологично равнище в българския и английския език – структурно-семантични и функционални паралели

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Магдалена Николова-Цанева е представила разработен дисертационен труд на тема „Изразяване на негация на морфологично равнище в българския и английския език – структурно-семантични и функционални паралели“ в размер на 175 нетипични компютърни

страници, разделен в композиционно отношение на увод, пет глави, заключение и библиография. Използваната литература съставлява 12 страници от общия обем на изследването и включва над 140 източника на кирилица и латиница, 6 от които са в електронен вариант).

Авторефератът е в обем от 45 компютърни страници и отразява обективно съдържанието на дисертацията, като включва основните наблюдения и изводи от изследването. От него личи, че дисертантката е реализирала четири публикации по темата на докторската теза. Бих препоръчал на Магдалена Николова-Цанева да номерира формулираните от нея приносни моменти – не само от чисто графически съображения, но и за да проличи по-прецизно представянето на осъзнатата самооценка върху собствения ѝ труд.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Дисертационният труд на Магдалена Николова-Цанева е посветен на сравнително популярен в европейската лингвистика проблем – и като въпрос на сублингвистични проучвания, и в компаративен аспект. Въпреки това кандидатката е открила своята собствена изследователска ниша и е разгледала въпроса за отрицателността като морфологичен (словообразователен) в аспекта на деривацията. Работата остойностява допълнително и фактът, че е съпоставителна – афиксалната негация, както и особените семантични случаи на негативна знаковост в плана на съдържание, са разгледани през призмата на съпоставка в два индоевропейски, но различни в онтогенетичен план езика – българския и английския.

Докторантката е съумяла да опише и илюстрира както случаите на директна негация, така и тези, при които се изразява индиректна такава,

когато това се предполага на контекстуално ниво. Смятам, че успешно са реализирани и основните цели на изследователската работа: разкрита е спецификата на деривационните принципи при афиксалната негация в двата съпоставяни езика на базата на словообразователните специфики чрез представяне на подходящи (лексикографски фиксирани) преводни еквиваленти; анализирана е и индиректната негация, като към нея съвсем сполучливо са присъединени енантиосемията и употребата на афикси с пейоративна конотация; добре описани и обособени са случаите на т.н. специална негация в българския и английския език.

Текстът е логично структуриран, научно издържан, добре аргументиран и притежава необходимата иновативност, произлизаща от емпирията и ракурса в изследването на избраните флективни езици със силно изразен афиксален характер.

III. Критични бележки и препоръки

Както към всеки изследователски проект, така и към настоящия текст могат да се направят някои препоръки, целта на които е само да усъвършенстват научния продукт на Магдалена Николова-Цанева:

1. Първа и втора глава да разменят местата си – по-удачно с оглед на логиката в съжденията и построяването на текста;
2. Да се прецизира употребата на термина „негативна семантика“, особено в примери от типа на „no longer“;
3. По-разгърнато да се разгледа в уводната част морфо-лексикалното явление „контрадикция“, както и да се прецизират разсъжденията относно „контрарната“ и „контрадиктната“ негация;
4. Във втора глава ми се струват излишни теоретичните пасажии, посветени на същността на лексемата, морфемата,

класификациите на афиксите и др. Ако дисертантката държи на присъствието им, нека по-добре обоснове нуждата от тези части, като препраща към конкретиката на дисертационния проект (особено при едно бъдещо издаване на труда);

5. Излишно според мен е и представянето на правописните правила, засягащи изписването на отрицателната представка/частица **НЕ** в българския език. Каква е връзката със семантичното представяне на негацията?
6. На мнение съм, че от парадигмата на българската деривация, изразяваща негация, трябва да бъде изключен суфиксът –КО, той не подсилва негацията на – АН, а по-скоро е изпълнявал присъщата му деминутивна функция, като с времето в повечето от разглежданите форми е десемантизиран. Налице са примери, които обслужват наблюденията, но не звучат естествено спрямо живия език, напр.: *антипартиен* вм. *безпартиен* и др.
7. Добре би било в доста от случаите представените префикси да се премислят като префиксоиди, като се направи анализ на изходната лексема, от която са формирани. Такива са например *противо-*, *зло-*, *contra-*, *ultra-*, както и суфиксоидът *-free*;
8. Работата би спечелила, ако цялостно бъде премислена като семиотичен проблем.

IV. Заключение

Въпреки направените по-горе препоръки убедено смятам, че дисертационният труд на Магдалена Николова-Цанева съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Дисертантката притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения като изследовател

компаративист и демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното давам своята положителна оценка за проведеното изследване и предлагам на научното жури да присъдим образователната и научната степен ‘доктор’ (по Филология – Общо и сравнително езикознание /английски език/) на Магдалена Николова-Цанева.

13.08.2018 г.

Изготвил:.....

/доц. д-р Борян Янев/